

Nasmejano in uspešno leto 2020 vam želimo sodelavci Gozdarskega inštituta Slovenije, Oddelka za gozdno tehniko in ekonomiko

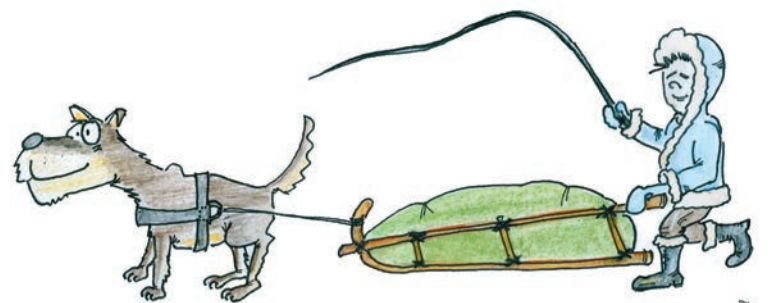
dr. Nike Krajnc, Tina Jemec, Matevž Triplat, mag. Marjan Dolenšek, dr. Peter Prislan, Darja Stare, Špela Ščap, Domen Arnič, dr. Matevž Mihelič, Urban Žitko, Mirko Baša

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

Slovenija ima bogato tehnološko dediščino s področja pridobivanja lesa. Zlasti na Gorenjskem so za spravilo lesa v zimskem času uporabljali kratke vprežne sani, imenovane posmojke. Sani so bile sestavljene iz dveh med seboj povezanih ukrivljenih kosov lesa, na katera so naložili čela okroglega lesa in tako zmanjšali trenje s tlemi. Les so povezali z uporabo oplena. Zanimivo je, da rabo sani ni narekovala snežna odeja, saj so jih na strmih terenih lahko uporabljali tudi če snega ni bilo. V uporabi so bile vprežne sani za vlačenje lesa, ki so omogočale spravilo večjih količin lesa, uporabljali pa so tudi samotežne sani za vlačenje lesa na gravitacijski pogon.

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
30	31	1 Novo leto	2 Novo leto	3	4	5
6	7	8	9	10 ☉	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24 ●	25	26
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9

U Slovenj Gradcu enkrat letno poteka licitacija lesa. Namenjena je prodaji najbolj kakovostnega lesa. Organizatorji Zveza lastnikov gozdov Slovenije, Društvo lastnikov gozdov Mislinjske Doline in Zavod za gozdove Slovenije želijo povezati lastnike gozdov in kupce lesa ter prispevati k dvigu zavesti javnosti o pomenu lesa. Najdražje prodani hlodi so namenjeni izdelavi glasbil, opreme za jahte in letala ter unikatnega pohištva. Gre za prodajo najkvalitetnejših sortimentov po izrednih cenah, ki jih sicer v redni prodaji ne bi dosegli.

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8 Slovenski kulturni praznik	9 ●
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23 ●
24	25	26	27	28	29	1
2	3	4	5	6	7	8

U Sloveniji izberemo izvajalca del v gozdovih največkrat na podlagi lastnih izkušenj ali po priporočilu znancev. Na trgu storitev je vedno več ponudnikov, poslovne prakse se spreminjajo in kvaliteta izvedbe del je vse bolj pomembna. Usposobljeni, motivirani in dobro informirani izvajalci gozdarskih del so osnova za stroškovno učinkovito in okolju prijazno gospodarjenje z gozdovi. V podporo lastnikom gozdov smo razvili brezplačni spletni sistem MojGozdar.si, ki omogoča iskanje usposobljenega, kakovostnega in zanesljivega izvajalca del v gozdovih.

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
24	25	26	27	28	29	I
2	3	4	5	6	7	8
9 ○	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24 ●	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

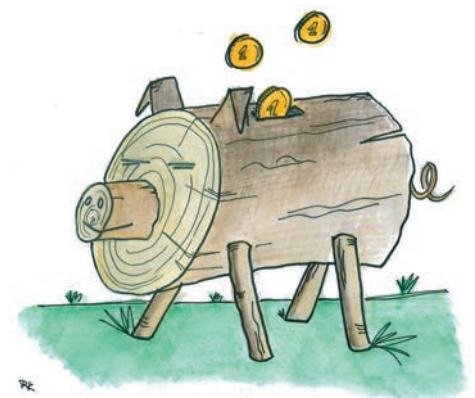
U spletnem sistemu MojGozdarsi so izvajalci ocenjeni na enostaven, pregleden in objektiven način. Poleg pravno-formalne ustreznosti je bila v letu 2019 uvedena še strokovna ocena ustreznosti (v obliki storžev) ter ocena zadovoljstva z opravljeno storitvijo. Slednja je zelo pomembna, saj jo oblikujejo naročniki storitev, ki ocenijo izvajalce po štirih kriterijih. Povprečna ocena uporabnikov je v razširjenem profilu izvajalca objavljena poleg njegove strokovne ocene. Ocena je predstavljena na lestvici od 1 do 10. Podajanje ocene je v celoti anonimno, medtem ko je komentar uporabnika objavljen brez osebnih podatkov.

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8 ○	9	10	11	12 Velika noč
13 Velikonočni ponedeljek	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23 ●	24	25	26
27 Dan upora proti okupatorju	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10

Gozdovi so velik potencial za biogospodarstvo. Krožna in kaskadna raba lesa pripomoreta k ohranjanju ekoloških in socialnih funkcij gozda, ne vplivata na proizvodnjo hrane ter podpirata regionalni razvoj in nizko ogljično industrijo. Področje rabe lesa je leta 2017 v slovenskem biogospodarstvu zaposlovalo več kot 18.000 delavcev in ustvarilo 771 milijonov evrov bruto dodane vrednosti, kar pomeni 38 % bruto dodane vrednosti slovenskega biogospodarstva.

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
27	28	29	30	1 Praznik dela	2 Praznik dela	3
4	5	6	7 ☉	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22 ●	23	24
25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7

U energetske namene porabimo okrog 1,7 milijona ton lesa (SURS). Med lesnimi gorivi prevladujejo drva, ki se uporabljajo v gospodinjstvih. Podrobnejših podatkov o rabi lesnih goriv v različnih sektorji žal nimamo, vendar na različne načine spremljamo trg lesnih goriv. Cene lesnih goriv spremljamo že osem let in jih dvakrat letno objavljamo na domači strani naše tržne znamke S4Q (www.s4q.si). Omenjena tržna znamka je sicer namenjena samo proizvajalcem lesnih pelet, razmišljamo pa, kako preverjati in zagotavljati trajno kakovost tudi pri proizvodnji in prodaji lesnih sekancev ter drv.

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
1	2	3	4	5 ○	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21 ●
22	23	24	25 Dan državnosti	26	27	28
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12

U obdobju zadnjih 6 let je bila proizvodnja okroglega lesa pod izrazitim vplivom sanacije škod zaradi naravnih motenj. V letu 2018 so v strukturi proizvodnje okroglega lesa z 68 % prevladovali iglavci. Okrogli les iglavcev se v večini predela na žagarskih obratih (v 2018 1,2 mio m³), okrogli les listavcev pa se večinoma porabi za energetske namene (v 2018 0,8 mio m³). Podjetja, ki industrijsko predelujejo les slabše kakovosti v lesne kompozite, mehansko celulozo in kemikalije, pa so lani predelala 0,6 mio m³ iglavcev in listavcev skupaj.

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
29	30	1	2	3	4	5 ●
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20 ●	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9

Na Gozdarskem inštitutu Slovenije spremljamo cene gozdnih lesnih sortimentov, lesnih goriv ter gozdarskih storitev. Tovrstno spremljanje nam omogoča večjo preglednost trga. Cene gozdnih lesnih sortimentov zbiramo posamezno za vsako četrletje, cene lesnih goriv pa dvakrat letno prek spletnih vprašalnikov. Cene gozdarskih storitev (sečnja in spravilo lesa ter prevoz lesa) zbiramo enkrat letno prek portala MojGozdar. Rezultati vseh zbiranj cen so dostopni na portalu Woodchainmanager.

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
27	28	29	30	31	1	2
3 ○	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15 Marijino vnebovzetje	16
17	18	19 ●	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

3a boljše izkoriščanje potenciala gozdov namenimo znaten vir sredstev iz ukrepov Programa razvoja podeželja. Med pomembnimi prejemniki teh sredstev so zasebni lastniki gozdov in izvajalci del v gozdovih. Ti so za naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa v obdobju 2007-13 prejeli več kot 17 milijonov €, okoli 55 % sredstev je bilo namenjenih za nakup traktorjev za delo v gozdu. V aktualnem PRP-obdobju 2014-20 je bilo za isti namen za zdaj izplačanih nekaj več kot 6 milijonov €, od tega 30 % za nakup traktorjev za delo v gozdu.

September

2020

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
31	1	2 ◯	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17 ●	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11

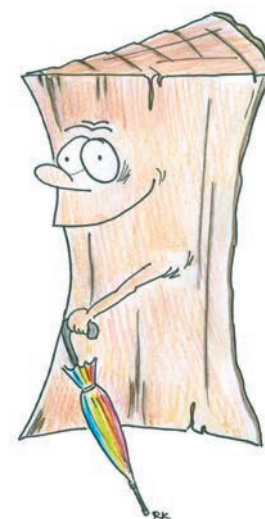
Slovenija je izrazit izvoznik nepredelanega okroglega lesa; lani smo izvozili 52 % proizvedenih količin. Več kot polovico izvoženega okroglega lesa pokriva hlodovina iglavcev. Od leta 2007 naprej proizvodnja vseh kategorij okroglega lesa presega porabo in zato beležimo zunanjetrgovinske presežke. Na primer, v kategoriji hlo-di za žago in furnir iglavcev je lani zunanjetrgovinski presežek znašal 1,4 milijona m³, rekorden pa je bil leta 2016, ko je znašal 1,8 milijona m³.

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
28	29	30	1 ○	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16 ●	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31 ○ Dan reformacije	1
2	3	4	5	6	7	8

Kakovost drv je odvisna od vsebnosti vode, velikosti posameznih kosov in ohranjenosti lesa (t.j. pojava trohnobe). Ustrezna priprava drv (t.j. skladiščenje in sušenje) ključno vpliva na njihovo kakovost. Z večanjem vsebnosti vode se namreč znižuje energetska vrednost lesa, saj se del energije, ki se sprosti med procesom izgorevanja, porabi za izhlapevanje vode. Poleg tega previsoka vlažnost drv (t.j. nad 20 %) vpliva na proces izgorevanja in s tem na učinkovitost delovanja manjših kurilnih naprav ter na emisije prašnih delcev.

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
26	27	28	29	30	31	I Dan spomina na mrtve
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15 ●
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30 ○	1	2	3	4	5	6

Do zdaj ni bilo učinkovitih alternativ tradicionalnemu redčenju z motorno žago, vendar se tudi tehnologije redčenja v mlajših sestojih razvijajo. Smallwood je mednarodni projekt, med katerim testiramo ekonomsko upravičenost redčenja s strojem za sečnjo že od faze letvenjaka naprej. V projektu sodelujejo partnerji iz Švedske, Finske, Slovenije in Španije. Cilj projekta je motivirati lastnike gozdov za delo v sestojih z manjšimi povprečnimi premeri in jih gospodarsko izkoristiti. Jedro poskusa je nova inovativna tehnologija v obliki posebne sečne glave švedskega podjetja Bräcke, ki je prilagojena majhnim premerom in lahko zbere več dreves naenkrat brez odlaganja na tla.

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
30	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14 ●	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25 Božič	26 Dan samostojnosti in enotnosti	27
28	29	30 ○	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10

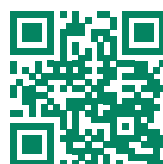

www.mojgozdar.si

Iskalnik izvajalcev del v gozdovih

wcm.gozdis.si

Portal za optimizacijo gozdne proizvodnje

www.s4q.si

Sistem zagotavljanja kakovosti pelet-S4Q

biomasudplus.eu

Trg biogoriv na področju Mediterana

www.biovill.eu

Razvoj energetske neodvisnih krajev

forbioenergy.interreg-med.eu

Biomasa iz zavarovanih območij

facebook.com/gisgte

Sledite nam lahko tudi na Facebook-u

www.gozdis.si

Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Avtorji fotografij: arhiv GTE, Matevž Triplat, Marjan Dolenšek, Nike Krajnc, Tina Jemec, Tomas Nordfjell, Andrej Kenda

Avtorji teksta: dr. Nike Krajnc, Matevž Triplat, Darja Stare, dr. Peter Prisljan, Domen Arnič, Špela Ščap, Tina Jemec,

Mirko Baša, Urban Žitko, dr. Matevž Mihelič

Avtor karikatur: Robert Krajnc

Oblikovanje in tisk: Binografika BORI d.o.o.

Izdaja: Gozdarski inštitut Slovenije, Založba Silva Slovenica, Večna pot 2, 1000 Ljubljana